

СЕЗОННА ТА ВІКОВА ДИНАМІКА ДИПІЛІДІОЗУ М'ЯСОЇДНИХ В УМОВАХ М. ОДЕСИ.

В.В. Іринчук, канд. вет. наук.

Одеський державний аграрний університет

У статті надані матеріали щодо захворюваності собак та котів дипілідіозом у місті Одесі за чотири роки. Встановлена вікова сприйнятливість тварин до дипілідіозу. Визначено що, дипілідіозна інвазія м'ясоїдних перебігає з наявною сезонною динамікою і досягає піку у осінній період.

В останні роки спостерігається зростання чисельності собак та котів у великих містах у тому числі і в м. Одесі. В умовах великих промислових міст при високій кількості домашніх м'ясоїдних тварин та відсутності обладнаних майданчиків для вигулу, епізоотологічна та епідеміологічна роль умов зовнішнього середовища суттєво зростає. Це пов'язано, насамперед, із тим, що у випадках захворювань тварин їх інфіковані продукти життєдіяльності концентруються в місцях вигулу, а саме на газонах, спортивних та дитячих майданчиках, які стають факторами передачі заразних хвороб людям та іншим тваринам. Одним з цих досить поширених антропозоонозних захворювань є дипілідіоз. Тому проблеми епізоотології цього гельмінтозу в умовах великих міст є дуже актуальними.

За даними різних авторів [1, 2, 3, 4] дипілідіозна інвазія собак і котів у великих містах є досить поширеною і коливається в межах від 15,9 до 68,4%, але ці дослідження стосуються великих міст у Росії. Ряд авторів [5, 6] повідомляє про ступінь розповсюдження дипілідіозу у мегаполісах України яка знаходиться у межах 22,8 – 33,4%. Проте дані про сезонну та вікову динаміку дипілідіозної інвазії в умовах великих міст практично відсутні.

Метою наших досліджень було: з'ясування вікової сприйнятливості до дипілідіозу собак та котів та вивчення динаміки епізоотологічного процесу дипілідіозної інвазії в популяції м'ясоїдних тварин в умовах м. Одеси.

Матеріали та методи досліджень. Матеріалом для досліджень були м'ясоїдні тварини різних порід та вікових груп, що постійно мешкають на території м. Одеси, фекалії від них. Епізоотичну ситуацію щодо розповсюдження дипілідіозу вивчали шляхом аналізу первинної документації ветеринарного центру «Аіст». Аналіз матеріалів проводили упродовж чотирьох років з 2004 по 2007 роки включно. Усього за зазначений період було обстежено 2336 собак та котів. Лабораторні дослідження проводились по загальноприйнятим в гельмінтології методикам – гельмінто-копрологічні дослідження за методами Фюллеборна та Дарлінга.

Результати досліджень. З 2336 обстежених тварин у 942 виявлено гельмінтозні захворювання такі як: токсокароз, токскарроз, дипілідіоз, трихуроз, стронгілятози, теніози та інші.

Таблиця 1 – Результати гельмінто-копрологічних досліджень м'ясоїдних тварин.

Роки	Досліджено тварин	Виявлено хворих на гельмінтози	% ураження	Виявлено хворих на дипілідіоз	% ураження
2004	568	201	35,4	108	19,0
2005	595	242	40,7	144	24,2
2006	610	281	46,1	151	24,8
2007	563	218	38,7	119	21,1
Разом	2336	942	40,3	522	22,3

Аналізуючи отримані дані за чотири роки можна зробити висновок, що дипілідіоз є найбільш поширеним гельмінтозним захворюванням м'ясоїдних тварин у м. Одесі. Більше половини хворих на гельмінтози тварин уражені дипілідіозом. Рівень дипілідіозної інвазії з року в рік істотно не змінюється і коливається в межах 19,0–24,8%. Середньорічний показник за досліджуваний період склав 22,3%.

Вивчення вікової сприйнятливості до дипілідіозу собак і котів проведено на тваринах наступних вікових груп: до 3-х місяців, від 3-х до 6-ти місяців, від 6-ти місяців до 4-х років і старше 4-х років. Результати проведених досліджень наведені у табл. 2.

Таблиця 2 – Вікова сприйнятливість м'ясоїдних тварин до дипілідіозної інвазії у м. Одесі.

Вік хворих тварин	Кількість хворих тварин	% від загальної кількості
До 3-х місяців	12	2,3
Від 3-х до 6-ти місяців	114	21,8
Від 6-ти місяців до 1 року	131	25,1

Від 1-го до 2-х років	109	20,9
Від 2-х до 4-х років	76	14,6
Старше 4-х років	80	15,3
Разом	522	100,0

Як видно з таблиці 2, найбільш часто дипілідіоз виявляється у тварин від 3-х місяців до 2-х років 21,8-25,1%. Але найбільш сприйнятливою віковою групою є тварини віком від 6-ти місяців до 1 року. Тварини старше 2-х та 4-х років хворіють на дипілідіоз значно рідше за молодих собак та кішок. У молодняка до 3-х місяців дипілідіоз зустрічався лише у 2,3% випадків.

За досліджуваний період була проаналізована сезонна динаміка дипілідіозної інвазії м'ясоїдних. Результати цих досліджень наведені у табл. 3.

Таблиця 3 – Сезонна динаміка дипілідіозу м'ясоїдних в умовах м. Одеси.

Місяці	Досліджено тварин	Виявлено хворих на дипілідіоз	% захворюваності
Січень	180	40	22,2
Лютий	191	29	15,2
Березень	196	27	14,5
Квітень	195	29	14,9
Травень	213	33	15,5
Червень	211	35	16,6
Липень	195	39	20,0
Серпень	186	41	22,0
Вересень	193	62	32,1
Жовтень	216	70	32,4
Листопад	199	63	31,7
Грудень	171	54	31,6
Разом	2336	522	22,3

Аналіз отриманих даних свідчить що, тварини в умовах м. Одеси уражені дипілідіозом упродовж всього року. Але дипілідіозна інвазія перебігає із наявною сезонною динамікою. Так у зимовий, весняний періоди та на початку літа рівень ураження тварин порівняно не великий і коливається в межах від 14,5 до 22,2%. Проте з кінця літа та упродовж всієї осені спостерігається значне збільшення рівня ураженості тварин з піком інвазії у жовтні – 32,4%.

Такі сезонні коливання рівня ураженості тварин можуть пояснюватися із активністю і накопиченням у зовнішньому середовищі проміжних живителів.

Висновки

1. Дипілідіоз в умовах м. Одеси реєструється у 22,3% собак та котів які постійно мешкають на території міста.

2. Найбільш сприйнятливими до дипілідіозу виявились тварини у віці від 6-ти місяців до 1 року, рівень їх ураження склав 25,1%.

3. Дипілідіозна інвазія в умовах м. Одеси перебігає з наявною сезонною динамікою. Найбільший рівень ураження тварин за 4 роки досліджень було встановлено в осінній період з піком інвазії 32,4% у жовтні.

Література

1. Архипов И.А., Зубов А.В., Абрамов В.Е. Распространение гельминтозов кошек в России и их терапия с применением антигельминтного лекарственного средства профендер // Мат. XV Моск. межд. ветер. конгресса. – М. – 2007. – С. 8-11.
2. Гордиенко Л.Н., Пильщик Е.В. Зооантропонозы мелких домашних животных в мегаполисе г. Омска. // Мат. IX Моск. межд. ветер. конгресса. – М. – 2001. – С. 24-26.
3. Дубина И.Н. Влияние среды обитания кошек на их гельминтофауну. // Мат. XII Моск. межд. ветер. конгресса. – М. – 2004. – С. 47-50.
4. Захаров П.В. Видовой состав гельминтов у разных групп собак в г. Москве // Мат. докл. научн. конф. «Теория и практика борьбы с паразитарными болезнями». – М. – 2001. – С. 23-24.
5. Ирничук В.В. Роль та місце демодекозу у загальній заразній патології собак в місті Одесі // Аграрний вістник Причорномор'я. – 2005. – № 30 – С. 63-66.
6. Приходько Ю.О., Луценко Л.І., Корженевський М.М. Собаки – джерело гельмінтоантропонозної інвазії. // Зб. мат. міжн. наук.-практ. конф. «Проблеми ветеринарного обслуговування дрібних домашніх тварин». – К., 1998. – С. 22-23.

Сезонная и возрастная динамика дипилидиоза плотоядных животных в условиях г. Одессы.

В.В. Ирничук

В статье представлены материалы о заболеваемости собак и кошек дипилидиозом в городе Одессе за четыре года. Определена

возрастная восприимчивость животных к дипилидиозу. Установлено что, дипилидиозная инвазия плотоядных протекает с четкой сезонной динамикой достигая пика в осенний период.

**Seasonal and age dynamics of Dypilidiosis carnivores
in the city of Odessa.**

V.V. Irinchuk

In clause materials about desease of dogs and cats with Dypilidiosis in the city of Odessa for four years are presented. The age susceptibility of animals to Dypilidiosis is certain. It is established that, Dypilidiosis carnivorous proceeds with precise seasonal dynamics reaching peak during the autumn period.